

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
Egy hóra. I kor. Egy hóra. . . I kor. 50 fill.
Negyedévre . . . 3 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Felolvasó szerkesztő:
MEGEDŰS LORÁNT.
Kiadók és lap tulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Placz-utca 47. és 48. szám.

A zabkenyér.

Debreczen, július 8

A földmívelési miniszter hivatalos jelentése szerint az idei buzatermés 35,198.500 métermázsára becsülük csak, pedig az elmúlt évben 41,423.200 métermázsára buzánk termett. Megdöbbentően nagy különbség ez a *hét millió métermázsára* és szomorú igazolása annak, hogy Magyarországra az 1909. év meteorológiai jelenségei néhány hét óta katasztrófaszerű alakulatot öltenek. A meteorológiai feljegyzéseknek több évtizedekre visszamenő statisztikájából ugyanis a csapadékokban gazdag és csapadékokban szegény évek váltakozásában bizonyos szabályszerűség olvasható ki. A feljegyzések szerint a nedves és száraz évek nyolcéves szakaszokban követik egymást.

A gazdáknak azonban vajmi kevés vigasztalást nyújt a meteorológiai jelenségek terén mutatkozó törvényszerűség. A június első felében megjavult terménykilátások a két hét óta s üntelenül hulló áldas következtében rohamosan hanyatlának. Az még a kisebbik baj, hogy a természetellenes hűvös időjárás miatt az aratás ideje lényegesen kitolódott. De a gabona a sok esőzésben megdőlt, minősége romlik és ha az esős napok után minden átmenet nélkül forróság következik, meg is üszkösödik és minthogy az esőzés országos mérvű, a romlás is az ország egész gabonatermését fogja sújtani.

Julia.

Irta: Ernest Tree.

Juliát alva találtam, mint ahogy nagy betegség után lenni szokott. Már két éve nem találkoztunk, de abból ítélve, amennyit változott, ez akár tizenégy esztendő is lehetett volna. Ugy emlékeztem rá vissza, mint bájos kis kövér jószágra, szinte fájt látni a bánatvéste ráncokat, s őszbe csavardó haját.

— Hiába gondolsz öregnek nem vagyok az, — szólalt meg ő egyszerre váratlanul. — Mert ha elvesztettem is részben a hajamat, de fél parókával s a divatos gyűrűskékkel még egész kecses fejet tudok magamnak varázsolni. Igaz, hogy egy kis sovány vagyok, de Worthnak az teljesen egyre megy. Azt mondod, hogy nincs szímem? Azt pompásan pótolja a rouge. Aztán meg most nagyon előnytelen állapotban találsz, éppen a harmadik operáció után és még egy hátra van. Tudod, nem gyerekség minden két évben keresztülmenni egy operáción. Közbevágtam:

— Hogy van a férjed, Rivailon? És a gyermekek?

— Előbb csak a gyerekekről. Künt vannak a kertben. Nem láttad őket?

Fejemet ráztam.

— Olyan édesek! Jim már egész kis gavallér, Dolly pedig gyönyörű szép leány lesz. Szerencsére, egyelőre még nem tudja

Helyenként a búzát már learatták és kérékbe rakták. Az eső itt is járt. A szenttermés megállik és ha a forróság hirtelen éri, megfő a kérékben. A budapesti gabonatözsde hausse-játékosai a kedvezőtlen jelenségből új alapot építenek vakmerő sakkhuzásaihoz. Azoknak a súlyos bűnöknek a következményei, a melyek a buzaárak erőszakolt felhajtása nyomán máris országszerte jelentkeznek, jó terméssel ellensúlyozhatók lettek volna. A mestersége hausse-kockavetőit végül is megbuktatta volna az új árunak forgalombalépése. Még két-három héttel ezelőtt remélhető is volt a letörés. A rohamos hanyatlás akkor csak úgy volt megállapítható, hogy a budapesti malmok is segítségére siettek a hausse-hazárdöröknél. Azóta persze ismét megszilárdult az irányzat s a lelkiismeretlen tözsedemanőverek összes káros következményei azokra hárulnak, akik a csuf játéknak ártatlan gíbecsei voltak.

Igen, az országot súlyos gazdasági csapás fenyegeti. Magyarország kereskedelmi mérlege a gabonatermés szerint alakul, mert nincs fejlett iparunk és kereskedelmünk, amelynek aktivitása a mezőgazdaság semleges eredményét ellensúlyozhatná. Magyarországnak is az volt a legnagyobb veszedelme, hogy jövődelmi forrásai egyoldalúak. Az időjárás szerénye játsza gazdasági politikánkban a legnagyobb szerepet.

A pillanatban katasztrófáról, éhin ségről még nem beszélhetünk. Ha az

idő kedvezőre fordul, a gabonatermés országos átlaga még mindig megüti a gyenge közepes mértéket. Azonban vigasztal ez vajmi sovány. A liszt és kenyér ára napról-napra emelkedik. A mai árak egyszerűen példa nélkül állanak. Az az alakulás legjobban a kis jövedelmű egzisztenciákat sújtja. Még megtörténhetik, hogy a tejjel-mézzel folyó Kánaánban megjelenik a zabkenyér. A rozs bizonyosan! A buza és rozs között mutatkozó tíz koronás árkülönbség a rozskenyérrel jelöli ki a fényes jövedelemmel nem rendelkező emberiség eledelét. Csakbogy az a baj, hogy a mai mesterségesen előidézett aránytalan különbség a készáru megjelenésekor rögtön eltűnik mihelyt a rozsban a kereslet előtérbe nyomul. Majd nagyon drágán fizetjük a rozskenyérrel is!

A bankbizottság és a függetlenségi párt értekezlete.

Budapestről táviratozzák: A bankbizottság szombaton reggel kilenc órakor ülést tart. A függetlenségi párt ugyancsak holnap tart értekezletet. Hollo Lajos ma főkereste Kossuth Ferencet, akivel hosszabb ideig tanácskozott a szombati pártértekezletről. Politikai körökben hírlik, hogy a pártértekezleten nagy összeütközés lesz az önálló bank hívei és ellenzői között.

Az alkotmánypárt értekezlete. Az országos alkotmánypárt pénteken este félnyolc órakor értekezletet tart. Az értekezleten résztvesz Andrássy Gyula gróf belügyminiszter, a párt vezére is.

fényűzésben — nélküle. Egyetlen célom, hogy úgy viselkedjem, hogy gyermekeim sohase tarthassák jogosultnak apjuk dezertálását. Azt mondod, hogy elválasztana tőle a törvény? Édesem, te nem értesz meg engemet. Egy asszony kell, hogy kitartson férje mellett jóban-rosszban. És most, hogy ez a „rossz” bekövetkezett, nem változott a szerelemem. Képzeld csak, ha a szegény fiu egy szép napon megbánva tettét, hazajönne és én nem lennék itt, fogadására! A gyermekek nem tudnak semmiről. Szerencsére Riv azelőtt is sokat utazott, hogyha, mondjuk hét év múlva beállítana, egész természetesen találják.

A másik szoba ajtajára mutatott:

— A szobája is mindig készen várja. Esténként a hálóingét is kikészítettem. Ugyebár, helyesen cselekszem?

Mohó lázas szemei firkészőleg pillantottak rám. Sirni tudtam volna a szájalomtól. — Persze, ez a sok betegség nagyon megnehezíti a szerepemet. Azt mondják, sohán többé nem lesz szabad lovagolnom, koresolyázaom, tenniszszem. És talán, ha Riv csakugyan visszajön, azért fog elmenni másodszer, mert a fiatal helyett, akit itt hagyott, egy öreg asszonyt talál. Sietsz? Keresd meg Jimmet s mutassd meg magadnak a rózsákat, az idén gyönyörűek. És édesem, ha az ápolónővel találkozol a lépcsőházban, mondd neki, hogy ne jöjjön be még vagy félóraig!

ezt Ő az atyja családjára ütött. A fiu sokkal jobb természetű. Egész betegségem alatt palackokat melegített a lábamhoz, legyezett, szóval ott buzgólkodott körülöttem. Do ly csak akkor jött hozzám, ha szüksége volt valamire. Elhallgatott s az arca végtelenül kisinek és szomorúnak tetszett előttem. Majd újra kezdte:

— Te talán nem is tudod, hogy Rivailon elhagyott engemet?

— Elhagyott? Hogy-hogy? Meghalt vagy elszökött?

— Kiszökött az életemből. Egy délután eg szerűen kijelentette, hogy neki el kell mennie. Nem mintha én volnék a hibás, vagy ő vágyódnék új szórakozásra. Nem. Csak elment, egyedül akart élni. Azóta nem láttam. De hallottam hasonló esetről, mikor a férj egyszerűen tíz év múlva besétált az elhagyott tűzhelyhez. És a tíz év alatt gyűlölte a feleségét. Furesa lenne, ha Riv is gyűlölné engem, pedig nélkülem sohasem jutott volna arra a polcra, a melyen áll. Azt hiszem, szegény fiunak hiányzik egy kereke a szekereből. Második Napoleon akarna lenni, de egy második Napoleont nem is bírna el a föld. Az emberek vidámnak látnak. Azt tartják rólam, hogy jól öltözöm. Csodálják házamat és parkomat és azt mondják, nagyon jó dolgom van. Pedig én szívesebben lennék egy padlásszobában az emberemmel, ha aznyi pénzünk se volna, hogy a lakkbért fizetni tudatjuk, semmint ebben a

Debrecen és az aradi vesztőhely.

Ki lesz a vesztőhely birtoka.

Válaszolnak az aradiak.

Emlékeztében van még Debrecen város közönségének, hogy a tavasszal Arad városából egy felhívás érkezett Debrecen városához, melyben a tizenhárom aradi vértanu vesztőhelyének megváltására adományt kér a vesztőhely-bizottság Debrecenről.

A vesztőhely egy 132 holdnyi birtokon van, amelynek tulajdonosa a vesztőhely területét csak az egész birtokkal együtt adja el és így a kegyeletes cél érdekében az egész 132 holdnyi birtokot meg kell vásárolni. Ámde bizonyos, hogy ha a terület megvásárlására szükséges pénzt összeadja a nemzet, a 132 hold birtokból csak néhány holdnyit fog elfoglalni a vesztőhelyen állítandó emlékmű és az ekörül létesítendő park, a birtok többi része Arad városáé marad, mint meglehetősen értékes képviselő ingatlan.

Ezért Debrecen város jog- és pénzügyi bizottsága, mielőtt javaslatot tett volna a közgyűlésnek az adomány nagyságára nézve, azt óhajtotta megtudni, hogy a 132 holdnyi birtok megvásárlása után mi fog történni a birtok ama részével, mely a vesztőhely és a park néhány holdi területén kívül esik, továbbá, mivel állószinű, hogy a birtok Arad városáé lesz, mennyivel járul a megváltás költségeihez Arad városa.

A jog- és pénzügyi bizottság kívánságára, Debrecen város tanácsa ily tartalmu átiratot intézett Arad városához, melynek tanácsa részéről Varjassy Lajos polgármester a következő választ adta:

Tekintetes városi Tanácsnak.

Debrecen.

Az aradi 13 vértanu kivégzési helyének megváltása tárgyában kelt megkeresésére hivatkozva, hivatalos tisztelettel érte itjűk a tek. Tanácsot, hogy a kérdéses 132 hold földterületet kénytelenek voltunk megvásárolni azért, mert a tulajdonos annak részbeni eladására nem volt hajlandó.

Hogy a felesleges földterületet mily céra fogjuk fordítani, arra nézve még nem nyilatkozhatunk, mert az attól függ, fog-e sikerülni azon tervünk, hogy ezen területre egy díszes mauzóleumot építtethessünk, a területet pedig parkká alakíttathassuk át, hogy az időtlen időkig a nemzet kegyhelyeül szolgálhasson.

Végül pedig megjegyezzük, hogy városunk közönsége is tekintélyes összeggel fog a kérdéses földterület vételárához hozzájárulni, amelynek nagyságát azonban egyelőre a mindaddig, míg a gyűjtés eredményéről tájékozva nem leszünk, most még meg nem határozhatjuk.

Varjassy
polgármester.

Bizonyos, hogy a jog- és pénzügyi bizottság e levél után sem fog többet tudni, mint tudott annak előtte. Nevezetesen még maguk az aradiak sem tudják, hogy mit fognak csinálni a fentmaradt birtokrészszel és hogy mily összeggel kell Arad városának hozzájárulni a megváltás költségéhez.

Az első kérdésre nézve, bizonyosak vagyunk abban, hogy Arad városa nem fog visszaélni a nemzet kegyeletével olyképpen,

hogy a nemzet adományából megvásárolt birtokot magának kösse le és jövedelmét a maga háztartására fordítsa, hanem a birtok jövedelméből, vagy a birtokot eladva, annak árából, a vesztőhelyen valami emlékműt állít és parkot létesít, valamint a park fentartási költségeit fedezi.

Mindezek után a jog- és pénzügyi bizottságra nem várhat más feladat, minthogy a vesztőhely megváltására egy Debrecenhez méltó adomány megszavazását hozza javaslatba a törvényhatósági bizottságnak.

A kormányt kinevezték.

A királyi kéziratok a hivatalos lapban.

Megint kísért a fuzió.

A hivatalos lap mai száma közli azokat a királyi kéziratokat, amelyekkel a király újból kinevezte a koalíciós kabinetet. Ezzel a válság őszig el volna intézve. Őszig csend lesz a politikában, a képviselők hazautaznak s ha csak időközben a pártok között ismét ki nem tör a háboruszkodás, — ami a mai konstelláció mellett nem is olyan lehetetlen — a politikai életben a kormánynak újból való lemondásáig semmi különös változás nem fog történni. Holnap és holnapután a függetlenségi pártértekezleten és a képviselőház ülésén lesz még egy kis erőpróba, a pártok a szünet előtt i-mét összemérik erejüket, de összehajlásra alig kerül a dolog, a „békésen“ együttműködő pártok megelégednek azzal, ha ökleiket mutathatják egymásnak.

A kormány kinevezése.

— Királyi kéziratok. —

A hivatalos lap mai száma a következő királyi kéziratokat közli:

Kedves dr. Wekerle! Vonatkozással folyó évi április hó 27-én kelt elhatározásomra Önt magyar miniszterelnökkommé újból kinevezem, illetőleg ezen eddig is viselt állásában megerősítem.

Kelt Bécsben, 1909. évi július 7-én.

FERENCZ JOZSEF s. k.

WEKERLE SÁNDOR s. k.

Magyar miniszterelnökköm előterjesztésére Személyem körüli magyar miniszteremmé gróf Zichy Aladárt, magyar belügy miniszteremmé gróf Andrássy Gyulát, kereskedelemügyi magyar miniszteremmé Kossuth Ferencet, földmívelésügyi magyar miniszteremmé dr. Darányi Ignácot, vallás- és közoktatásügyi magyar miniszteremmé gróf Apponyi Albertet, magyar igazságügyminiszteremmé Günther Antalt, honvédelmi magyar miniszteremmé Jekelfalussy Lajost, horvát-szlavon dalmát tárcanélküli miniszteremmé Josipovich Gézát újból kinevezem, illetőleg ezen eddig is viselt állásukban megerősítem, a magyar pénzügyminiszterium vezetésével pedig újból miniszterelnökkömet bizom meg.

Az illetőkhöz intézett kézirataimat további intézkedés végett idezárom.

Kelt Bécsben, 1909. évi július 7-én.

FERENCZ JOZSEF s. k.

WEKERLE SÁNDOR s. k.

Azonkívül a király külön kéziratot intézett a többi miniszterekhez is.

Pártértekezletek.

A függetlenségi párt holnap, pénteken délután 5 órakor a Royal-klubban pártértekezletet tart, melyen a pártnak majdnem minden tagja részt fog venni. Ez az értekezlet a függetlenségi párt további magatartására nézve igen fontos lesz, mert a párt

határozatban fogja kimondani, hogy az önálló bank és az általános választói jog követeléséből nem enged. A pártvezetőség az értekezletre táviratban hívta meg a vidéken lakó tagokat.

Holnap délután az alkotmánypárt és a néppárt is értekezletet tart, hogy a Ház ülésén követendő magatartásukról határozzanak.

Holnap délután 5 órakor a horvát képviselők értekezletet tartanak a Kontinentalszálló külön termében. Ezen az értekezleten megszövegezik annak a deklarációnak a szövegét, melyet a képviselők megbízásából a Ház szombati ülésén Supilo Ferenc fog felolvasni.

A függetlenségi párt deklarációja.

A függetlenségi párt nagy deklarációra készül. Házhatározatot akar provokálni arra nézve, hogy a koronának a válság megoldása alkalmával kötelessége a többségi elvet tiszteletben tartani. A párt vezerszónoka hosszabb beszédben fogja körvonalazni a függetlenségi párt álláspontját s végül határozati javaslatot nyújt be a fontosabbekre vonatkozólag. A pártértekezleten pedig párthatározatban kimondják, hogy a függetlenségi párt az önálló magyar jegybanknak 1911-ben való felállításából és az általános választói jogból nem enged. A pártnak ezt a határozatát a vezerszónok a képviselőházban is bejelenti. A függetlenségi párt vezetősége mindent elkövet, hogy a párt deklarációja minél fényesebb legyen. Tegnap táviratban szólította fel a párt tagjait, hogy az értekezleten és a Ház ülésén okvetlen megjelenjenek.

Hasonló intézkedéseket tett az alkotmánypárt és a néppárt is, amely a hírek szerint ismét valami erős kirohanásra készül a függetlenségi párt ellen.

A miniszterek értekezlete.

A mai budapesti lapok egyetértőleg azt a tudósítást hozták, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök a kabinet tagjait ma délelőtt tizenegy órára értekezletre hívta össze, hogy megállapítsák ennek a deklarációnak a szövegét, amelyet a szombati országgyűlés elé fognak terjeszteni.

Fővárosi tudósítónk most arról értesül, hogy a hirdett miniszteri tanácskozást a jelzett időben nem tartották meg, de meg sem tarthatták, mert a kabinet valamennyi tagjának részt kellett volna vennie, tekintettel a tárgy fontosságára. A mai napon nem is lesz miniszteri értekezlet és sokkal valószínűbb, hogy a holnapi nap folyamán tartják meg, amikor Andrássy Gyula gróf, az ujonnan kinevezett belügyminiszter is visszaérkezik tiszadobi birtokáról.

A delegációk.

Wekerle Sándor miniszterelnök bécsi tartózkodása alatt hosszasan tanácskozott Aerenthal báró külügyminiszterrel. Ezen a tanácskozáson szóba került a delegációk ügye is. A közös kormánynak ugyanis már nagyon a körmére égett az 1910-iki közös költségvetés, de nagyon sürgőssé váltak már a jelentékeny összegre rugó tulkiadások fedezése is. A delegációkat, hir szerint, a Ház összeülése után néhány hétre fogják összehívni. A válság elintézésének módja fogja eldönteni, hogy a függetlenségi többség milyen magatartást fog tanúsítani a delegációkban. Az bizonyos, hogy a bécsi körökben eléggé félnek a függetlenségi párt állásfoglalásától.

Ismét fuzió.

Most, hogy a válság az őszig egy kissé lecsendesedett, a 67-es pártokban ismét újult erővel tárgyalják a fuzió eshetőségét. A 67-es pártok arra törekszenek, hogy még a Ház összeülése előtt megteremtse a pártok egyesülését, hogy így vezérlő embereiknek a kormányban való megmaradását lehetővé tegyék.

Budapesti tudósítónk ma beszélgetést folytatott a függetlenségi párt egyik mértékadó tagjával, aki a fuzió lehetőségéről a következőket mondotta:

— A fuzió csak abban az esetben jöhetne létre, ha a 67-es pártok ugyanarra a közjogi alapra helyezkednének, amelyen a függetlenségi párt áll. Ez azonban aligha következne be. A 67-esek csak azért akarnának fuzionálni a 48-asokkal, hogy hatalmukat és befolyásukat a jövőben is biztosítsák. Be akarnak furakodni a függetlenségi pártba, hogy magukhoz vonják a függetlenségi párt kevésbé harcias elemeit és velük együtt kiszorítsák és letörjék a régi függetlenségiakat, akik nem akarnak Bécs akarata előtt meghajolni. A párt azonban keresztül lát a szítán s nagyon megfogja fontolni, hogy felkarolja-e ellenségét. A 67-esek nemzetiebb érzésű tagjai ugyanis belépnek a pártba, mihelyt a 48-asok kormányra jutnak.

— Csodálatos — folytatta a függetlenségi politikus, hogy a 67-esek a függetlenségi párttal való egyesülésről beszélnek és sajtójukban nap-nap után a legkvalifikálhatatlanabb támadásokat intézik a függetlenségi párt vezetői ellen, csak azért, mert azok a nemzet jogából és gazdasági függetlenségének hangoztatásából nem engednek. Szép egyverbaróság az, mely a békés egyesülés örve alatt akarja a gyilkot a fegyvertárs szívébe mártani. És éppen ezek a támadások érlelték meg a függetlenségi pártban azt az elhatározást, hogy *semmi szín alatt se fuzionáljon a 67-ekkel.*

Zichy Aladár gróf a királynál.

Bécsből táviratozzák: Zichy Aladár gróf ma magánkihallgatáson volt a királynál.

A kerteségek világitása.**Villanyvilágitás a Vargakertben.**

A legutóbb lezajlott városi közgyűlésen — mint akkor jelentettük — nagyobb vitát idézett elő a homokkerti lakosoknak a világitás ügyében intézett beadványa.

A városi tanács mindenkit megnyugtató, a kerteségek világitását elrendelő méltányos intézkedése eloszlatta teljesen a felesleges aggodalmakat. Hogy ez így van, bizonyítja az a nevezetes körülmény, hogy a kerteségek lakói tömegesen jelentkeznek a villanyvilágitás bevezetésére.

A tanács a kerteségek lakói érdekében hozta meg ismert határozatát és a közgyűlés is belátta annak helyességét, célszerűségét, mert nem látta szükségesnek és célszerűnek a tanács rendelkezéseinek megváltoztatását. A kerteségek lakói is belátták, hogy nekik is haladni kell már a korrallal s legújabbban a Vargakertnek a város felőli utcán lakók vezették be kivétel nélkül a villamos világitást.

A Vargakert lakóinak semmi megterheltetésére sem került a villanyvilágitás bevezetése. A tanácsi határozat megismerésekor mindjárt megindították a mozgalmat, hogy ők is kapjanak utcavilágitást s a mozgalomnak három nap alatt meg is lett az eredménye, mert minden háztulajdonos és lakó

bevezetette lakásába a villanyt. A Vargakertiek ezzel nemcsak azt érték el, hogy lakásaikba olcsó, kellemes szép világitást kaptak, de ami a legfőbb volt nekik: az utcavilágitást is megkapják.

A munkálatokat már be is fejezték s a Vargakertet holnap, szombat estétől kezdve villanyvilágitással fogják világitani.

Most már a többi kerteségek lakói is jelentkeznek a világitási vállalatnál a villanyvilágitás bevezetése végett. A Vargakert a világitás tekintetében különben már megelőzték a Széchenyi és Sestakert lakói, kiknél már hetek óta kész a villanyvilágitás és a közvilágitást is élvezik.

Mi csak örvendhetünk, ha a kerteségekben is a haladásról számolhatunk be és a legmelegebben üdvözljük a kerteségek lakóit ez alkalomból. Helyesnek és üdvösnek tartanánk, ha a többi kerteségek lakói is követnék a Varga-kertiek példáját, mert így nekik sem lenne okuk a panaszra, hogy az ő kerteségükben nincs világitás.

— Bülow utóda. Berlinből táviratozzák A Nat. Ztg. jelenti: Bülow birodalmi kancellár utódául most Tirpitz tengerészeti államtitkár emlegetik, akinek állítólag biztos kilátása van arra, hogy ezt az állást az ő személyével töltik be

Építhet? Nem építhet?**Harc a szabályozási vonal ellen.**

Ne tessék megijedni, nem olyan nagy harc, sőt inkább igen békés természetű harcnak mondható, amelyet Rosenfeld Salamon debreczeni háztulajdonos a szabályozási vonallal megvívni kénytelen.

Rosenfeld Salamon ugyanis nemrég megvásárolta a Miklós-utca 4-ik számú házat, hogy azt a maga számára emeletesre felépítse. Hozzá is kezdett a ház lebontásához, miközben építési engedélyért folyamodott a városi tanácshoz. A városi tanács azonban megtagadta az építési engedélyt azzal az indoklással, hogy a ház az új szabályozási vonalba esik. Rosenfeld Salamon pedig megfellebbezte a tanács határozatát a közigazgatási bizottsághoz azzal az indoklással, hogy ha az új szabályozási vonalban építene, a telkéből nem maradna beépítésre alkalmas terület. A közigazgatási bizottság helyt adott a fellebbezésnek és megengedte, hogy Rosenfeld a jelenlegi vonalban építkezze. A városi tanács sem hagyta a maga igazát s meg a közigazgatási bizottság határozatát fellebbezte meg a belügyminiszterhez.

A sok felelősséggel telt mult az idő és Rosenfeld Salamon nem építhet. Rosenfeld, hogy a huza-vonának valahogy véget szakítson, beadványt intézett a városi tanácshoz. E beadványban ajánlatot tesz, hogy vagy sajátítsa ki a város kilencven ezer koronáért a házat, vagy pedig adja meg az építési engedélyt a következő feltételek mellett: Rosenfeld Salamon felépítteti a házat és a város feljegyezteti a házra ama szolgálmi jogát, hogy ötven esztendőig 210 (kétszáz tíz) ezer koronáért megválthatja a házat.

A városi tanács az ajánlatot mai ülésén tárgyalta s úgy határozott, hogy ha Rosenfeld beleegyezik azon szolgálmi jog feljegyzésébe, hogy 50 éven túl a házat kilencven ezer koronáért válthatja meg a város, megengedi a jelenlegi vonalban is az építkezést.

Bizonyos, hogy a tanácsot a város jól felfogott érdeke vezette. Mindamellett szó férhet a határozathoz. Mert vagy azon az állásponton van a tanács, hogy csak az új szabályozási vonalban engedi meg az építkezést s ez esetben, még ha jó üzletet is köthet a város, a tanács ne térjen el álláspontjától, vagy pedig azon az állásponton van, hogy megengedi a régi vonalban is az építkezést s ez esetben ne kívánjon a város polgáraitól engedményeket.

Századosné és bankhivatalnok szerelmi tragédiája.**Kettős öngyilkosság a fővárosban.**

A főváros egyik előkelő szállodájában véres szerelmi dráma történt ma hajnalban. A dráma hősnője, egy a fővárosi uri életben közismert és általánosan kedvelt szép asszony meghalt, a dráma másik szereplője, egy bankhivatalnok, haldoklik.

Budapesti tudósítónk a következőket táviratozza a dráma részleteiről:

(Éjjeli vendégek.)

Tegnap éjjel 11 órakor koozi állt meg egyik Rákóczy-uti szálloda előtt. A kooziból fiatal gyászruhás hölgy és elegánsan öltözött fiatalember szállt ki. A fiatalember szobát kért és a következőket mondotta:

— Vidékiek vagyunk, a podgyászunkat a vasutnál hagytuk, csak reggel hozzák be. Ha a podgyászunk megérkezik, majd értesítsenek.

A vendégek a második emeleti 8. sz. szobát kapták, ahová rövid időre visszavonultak és a bejelentőbe a férfi ezeket írta: *Felszeghy Laszlo dicsőségmentmártoni szolgabíró és neje.*

A vendégek azután lementek az étterembe, ahol jókedvűen megvacsoráltak és éjjel felé visszatértek szobájukba. Onnan később a férfi lejött, kiment a Rákóczi-utca és a közeli levélszekrénybe néhány levelet dobott be. Azután visszament.

(Lövés a szállodában.)

Hajnalban háromnegyednyolc órakor a szálloda éjjeli őre, Strampf Mihály szokott körutját végezte, amikor a másodemeleti folyosón végig ment, a 8. számú szobából egymásután eldördülő öt lövés zaját hallotta Leszaladt a portáshoz, akinek bejelentette a dolgot, ezzel együtt felsiettek és miután a 8. számú szoba ajtaját zárva találták, betörték.

A pamlagon feküdt az urinő, teljes ruhában, karja, feje felőgött, melléből vér ömlött. A férfi ugyancsak felöltözve az agyonült, segítségért kiabált és eszéveszetten nyomkodta a villanycsenő gombját. Nem lehetett megnyugtanni és csak akkor hagyta abba a kiabálást, amikor elvesztette az eszméletét.

A szálloda személyzete értesítette a mentőket és a rendőrséget. A mentők az asszonyt halva találták, a szíve tájékán Browning pisztolyból ért két lövés ölte meg. A férfi sérülései életveszélyesek, háromszor lőtt magára. Eszméletlen állapotban került a II. sebészeti klinikára, ahol kihallgatható nem volt, valószínűleg nem is lesz.

(A szerelmesek levelei.)

A pisztoly a szoba közepén feküdt a szőnyegen, ami azt bizonyítja, hogy a férfi először az asszonyt lőtte agyon, azután maga ellen fordította a fegyvert és csak a mikor már háromszor magára lőtt, vánszorgott el az ágyba.

Az öngyilkosok több levelet és képes levelezőlapot írtak, amelyekből kitéjük, hogy szerelmesek voltak és ezért keresték a halált. A rendőrséghez címzet levélben ezeket írták:

„Nevem Gang Lajos, jogszigorló vagyok, a hölgy Sz.-né. Önként kerestük a halált Öngyilkosságunk okát ne kutasák, ehhez senkinek semmi köze. Arra

kérjük a hatóságokat, hogy hulláinkat ne boncolják.

Egy sereg képelevezéslapot is hagytak igen vidám képekkel, a legtöbbször azt írták: „Utolsó ódvölgyet”. Egyre, amely Enyiczky Ilonának van címezve, az asszony ezt írta: „A gárda, a gárda mindig, de magát meg nem adja”.

A rendőrség megállapította, hogy az asszony Sz. honvéd százados hadbíró neje, a fiatal emberről eddig még semmit sem állapítottak meg.

(A dráma előzményei.)

Az öngyilkos asszonyt a honvédelmi miniszteriumba beosztott százados hadbíró tíz évvel ezelőtt vette feleségül. A nő nagyon kedves, szép leány volt, akit nagyon szeretett. Az asszony már napok óta foglalkozott az öngyilkosság eszméjével, mert Brownin-pisztolyát állandóan magánál hordta és a napokban levelet írt egy ismerősének, melyben közli vele, hogy öngyilkossá lesz. Ezt a levelet lakásában elveszítette és a szoba-leány találta meg, aki nem adta át a férjnek.

Tegnap az asszony korán távozott el hazulról, grászruhát öltött, mert angyát grászolja. Azóta nem is jött vissza. Ma reggel ajánlott levélben közölte férjével, hogy öngyilkossá lesz.

Gang Lajos 26 éves, nem jogszigorló, hanem bankhivatalnok, aki Naphegy-utca 21. szám alatt lakik a háztulajdonosnőnél, özvegy Frankendorfer Lajosnéval. Dacára annak, hogy múlt év augusztus hónapja óta lakik ott, a lakásadó nem tudja, melyik banknál volt alkalmazva. Csendes és rendes ember volt, aki szegényes anyagi körülmények között élt.

Nanak!

Nanak!

Mi a csoda ez a „Nanak“?

A Nyilas-telep nyelvészeti csodabogara.

Szabó Elek vázosi aljegyző, a szimpatikus polgármesteri titkár hivatali szobájában ma délelőtt minden embert azzal fogadtak:

— Mondja kérem, nem tudja mi az a „Nanak“?

— Nanak, Nanak . . . törték az emberek a fejüket — ilyen szó nincsen a magyar nyelvben. Talán egy tatár szótárból kapták ki ezt a szót?

Nem. Korántsem tatár szótárból való ez a szó. Debreczeni polgárok által szerkesztett beadványban fordul elő ez a szó, mint egy tárgysorozat második pontja. A Nyilas-telep lakosai szerkesztették e beadványt és adták be a polgármesterhez, kérve benne, hogy vasárnap délután tartandó népgyülésük bejelentését vegye tudomásul a polgármester. Egyszersmind közlik a Nyilas telepi polgárok a népgyülés tárgysorozatát is mely szóról-szóra így hangzik:

1. A villamos vasut létesítésének kérvényezése érdekében.

2. A Nanak ismertetése.

A tárgysorozat első pontján csak mosolyogtak az emberek. A naiv nyilasi polgártársak most akarják kérvényezni a villamost! A második ponton azonban mindenki fennakadt. És senki sem tudta megfejtetni. A főkapitány, aki szintén a polgármesteri titkár szobájában törte a fejét, azon a véleményen volt, hogy ez biztosan egy anarchista jelszó lesz, vagy pedig valami államcsíny terve lapang e titokzatos szó alatt.

Az általános fejtörés dacára sem sikerült rájönni a szó helyes értelmére, így hát vissza fogják adni a kérvényt a kérvényezőknél a felhívással, hogy a tárgysorozat második pontját úgy írják körül, hogy

abból valami értelmet is ki lehessen húzni.

Mot a nyilasiak bizonyára alaposan elfogják páholni iródeájukat, aki nem lévén egészen tisztában a helyesírással, ilyen tatár szavakat írt a kérvénybe, nyakát szegvén ez által annak, hogy vasárnap megtarthassák a nyilasi telepi népgyűlést.

Gyilkossági merénylet egy debreceni rendőr ellen.

Baltával az őrszem ellen.

A társa mentette meg életét.

Debreczenben ma élénk érdeklődéssel tárgyalták azt a ballatlan merényletet, amelyet fényes nappal, a reggeli órákban követett el egy debreceni közművesegéd a kötelességét teljesítő közrendőr ellen. A magáról megfélemedezett ember, aki bizonyosan ittas állapotban volt, egy hangos szóváltásból kifolyólag, a Széchenyi-utcán posztoló rendőr ellen baltát ragdolt s valószínű, hogy az éles szerszámmal le is gyilkolja a szerencsétlen embert, ha a Degenfeld-térről segítségére nem siet egyik társa, akinek sikerült a rendőrt a biztos haláltól megmenteni.

A reggeli merénylet óriási csődet okozott a Széchenyi-utcán s kicsibe múlt, hogy az éles baltával hadonászó közművesegédet a közönség meg nem tűnéltte. A merényletről, amely kicsibe múlt, hogy véres eset nem lett belőle, az alábbiakat jelenti tudósítónk:

Buday János Széchenyi utcai közművesegéd ma már a kora reggeli órákban hatalmas patáliát csapott a háza előtt. Kezében egy élesre fent baltát szorongatott s azaz fenyegetőzött, hogy ő még valakit ma le fog gyilkolni.

Veres Sándor 33 as számú posztoló rendőr figyelmeztette a részeg embert, hogy ne csapjon botrányt, hanem menjen a lakására s feküdjön le, mert különben bekiséri. A közművesegéd azonban nem hallgatott a szép szóra, hanem e helyett még feleselt a rendőrről. Amikor Veres Sándor látta, hogy az ittas emberrel nem lehet bírni, sipolt a társáért, hogy a rakoncátlanokodó embert bekisérje a rendőrségre.

— Hozzám ne nyuljon, mert leütöm! — fenyegetőzött Buday, mire a rendőr átfogta karjával. A közművesegéd azonban teljes erővel kiszabadította magát a rendőr karjaiból s az éles baltával neki támadt a rendőrré, hogy agyonüsse.

Ebben a legválságosabb pillanatban ékezett oda a sipolásra figyelmes lett Degenfeld-téri őrszem s egy perc alatt hátulról kikapta a merénylő ember kezéből a baltát. A két rendőr nagynehezen lefogta a rugkapálódzó közműveslegényt s vitte a rendőrségre.

akkorára már óriási tömeg csoportosult az utcában. Az emberek, akik megtudták, hogy a rendőrt leakarta ütni, körülvették a közművesegédet és megakarták lincselni. A merénylőt a rendőrségen fogva tartják s holnap, amikor a mámorát kialudta, kifogják hallgatni.

Leleplezések

a püspöki palota építése körül.

Kié a legalkalmasabb terv?

Közel két hét telt el azóta, hogy a debreceni református egyház presbitériuma gyűlést tartott ama fontos ügynek elintézésére, hogy a debreceni református egyház palotájának fölépítésére beérkező tervek közül melyiket fogadják el. Annak idején öt pályázó jelentkezett: László testvérek, Pavlovits és Szilágyi, Balogh Kálmán, Bobula János és Tóth István. Az egyháztanács, a beérkezett tervek közül Balogh Kálmán építész tervet fogadta el, bár a szakértők első helyen más terveket ajánlottak. A presbitérium teljesen figyelmen kívül hagyta a szakértői megjegyzéseket, dacára annak, hogy az első helyen ajánlott terveket lényegesen nagyobb jövedelmű palotát biztosítottak volna az egyháznak, mint az elfogadott terv.

Most, két héttel a gyűlés után, nagyobb hullámokat vet föl a presbitériumnak ez a saját érdekeit kissé figyelmen kívül hagyott határozata s a budapesti építész körökben erős kommentárokkal s talán figyelemreméltó reflexiókkal foglalkoznak a püspöki palota építési tervével. A szakkörök polémiái eljutottak a fővárosi lapokig is és a Nap című esti lapok mai száma így tárgyalja az esetet:

„Protekción Debreczenben.”

A kálvinista Rómában építészeti botrány történt. Debreczen legszebb helyén, a híres nagytemplom szomszédságában, az egyház nagyarányú bérházat akart építtetni és a megfelelő tervek beszerzése céljából öt céget szólított fel egy szűkebb versenyben való részvételre. A szakértő bizottság megvizsgálta a beküldött pályamunkákat és konstata, hogy a legjobb és a kivitelre a legalkalmasabb a László-testvérek terve. A presbitérium, amelyik valóban érthet egyházi ügyekhez, de építészeti kérdésekhez annál kevesebbet, furcsa döntést hozott. Tekintettel arra, hogy a zsűri a László-testvérek tervét mondotta ki a legjobbnak, az első díjat és a megbízást — az utolsó helyen jelöltnek adta ki.

Egy Balogh Kálmán nevű pályázónak adták a megbízást és a rossz nyelvek azt mondják, hogy nem azért, mintha az ő terve jó volna, hanem ellenkezőleg, mert ő földi, mert ő debreceni, mert őt a komák, sógorok és egyéb atyafiak jól agyba-főbe protezsálták. Építész-körökben a legnagyobb megbotrányozással tárgyalták ezt az ügyet, főként azért, mert a presbitérium hatszáz koronával váltotta meg a jobb terveket, hosszú hónapok nehéz munkáját és ezért a kis összegért még fel is akarják használni a terveket.

Debreczenben mozgalom indult meg, hogy a presbitériumnak ezt az érthetetlen határozata át megváltoztassák.

A Nap közleményének érdemi részével nem foglalkozunk, tisztán csak azt helyesbítjük, hogy nem mint a cikk jezi, László-testvérek terve volt a legmegfelelőbb, hanem Pavlovits és Szilágyi debreceni építészek tervei voltak a szakértők által első helyen kiemelve. A palota építésének ügyével különben a Vállalkozók Lapjának mai száma vezércikkben foglalkozik.

Természe

A muze

Folk

Darár
ter leiratot
hoz, melyb
található t
tes kimuta
minisztériu

A vá
sével meg
egy küldöt
végzésére
Artur, min
mán dr,
Megyery I
jos, mint t

A kü
mutatásáv
dekes mur
lékekről a

Érdel
tölgyfacs
tobágy fol
a Hortobá
él meg és
sebb tagja
szépen me

2, J
rendes ser
szájkás sz
valóságos
vidéken a
ben van.

3. A
daru. A
daru 20—
ban élt a
a hortobá
kezdet
ritka.

4. D
debreczen
egyenkör
termelnek

5. A
téri lyciu
nek. A ly
toztatva
ablakrost
méter ma
mondják,
tette 157

6. I
mely 45-
korát 12

7. É
Erzsébet

9.
hogy a
szinte p
nek. A p
muzeum
alapos n
hogy a
bágyot,
álja Zol

együv
magya
dást,
számo
megő
tása a
méret

10
ter mag
Ez
mészeti
róluk s
jeszteni

Természeti és műemlékek Debreczenben.

A muzeumi bizottság kimutatása.

Felküldik a földmívelésügyi miniszternek.

Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter leiratot intézett volt Debreczen városához, melyben felhívta a várost, hogy az itt található természeti és műemlékekről részletes kimutatást készítsen és küldje azt fel a minisztériumnak.

A városi tanács a kimutatás elkészítésével megbizta a muzeumi bizottságot, mely egy küldöttséget alakított a munkálat elvégzésére a következő tagokból: Lőkövics Artur, mint elnök, továbbá Boldizsár Kálmán dr., Kertész János Komlóssy Artur, Megyery Pál dr., Török Péter és Zoltai Lajos, mint tagok.

A küldöttség a természeti emlékek kimutatásával már elkészült a páratlanul érdekes munkálat a következő természeti emlékekről ad bő leírást:

Érdekes *kocsányos, vagy mocsári tölgyfacsoport*, mely a Hortobágyon, a Hortobágy folyó mellékén van. Tudvalevő, hogy a Hortobágy szikes agyagu talaján fa alig él meg és ez a facsoport, melynek legidősebb tagját nyolcvan évre becsülik, mégis szépen megél és nem veszett ki.

2. *Javítatlan magyar sertés*. Ez a rendes sertésnél nagyobb, görbe hátú, ritka szájkas szőrű igen szaporítatlan fajú sertés, valóságos debreczeni specialitás, mely más vidéken aligha létezik és itt is kivételesen félben van.

3. *Kondorkeselyű és kopasznyakú daru*. A kondorkeselyű és kopasznyakú daru 20–30 évvel ezelőtt még nagy számban élt a Hortobágyon, de amint a kultúra a hortobágyi pusztán is megvetette a lábát, kezdett kivészni és ma már meglehetősen ritka.

4. *Debreczeni fajdohány*. Bizony ez is debreczeni természeti emlék. Fiom széles, egyenkörű ez a fajdohány, melyet már nem termelnek.

5. *Az egyháztéri lycium*. Az egyháztéri lycium ismert nevezetessége Debreczennek. A lycium mely cserje jellegűt megváltoztatva fává fejlődött, az egyháztéri épület ablakrostélyá közé befutva, három és fél méter magasra nőtt meg. Több százévesnek mondják, állítólag *Méliusz Juhász* Péter ültette 1572-ben.

6. *Egy nyárfa* a savóskuti erdőben, mely 45–55 méter magas s melynek életkorát 120–150 évre becsülik.

7. és 8. A nagyerdei *milleniumi* és *Erzsébet* emlékfák.

9. *Hortobágyi puszta*. Kétségtelen, hogy a Hortobágy a legnagyobb és szinte páratlan természeti emléke Debreczennek. A pusztaságról *Zoltai Lajos*, a kitűnő muzeumőr készített pompás, élvezetes és alapos munkálatot, mely érdemes volna arra, hogy a városi tanács kinyomassa. A Hortobágyot, mint természeti emléket így definiálja Zoltai:

Hortobágy puszta legnagyobb, — együvé tartozó, darab föld, melyen a magyarság ősfoglalkozását: a pásztorkodást, az állattenyésztést, aránylag még számos ősi mást és őseredetű szokást megőrizve, gulyák, ménesek, nyájak tartása által másut már aligha található méreteken üzik.

10. *Halápi öreg tölgyfa*, mely 24 méter magasra nőtt meg és 150 éves lehet.

Ez a tíz megemlékezés érdemesebb természeti emléke van Debreczen városának. A róluk szóló kimutatást a város fel fogja terjeszteni a földmívelésügyi miniszterhez, fi-

gyelmébe ajánlva a miniszternek az emlékek fentartását, megőrzését, vagy megőrkítését.

HIREK

A genfi ünnepnapok.

*

Az elmúlt nap eseményeiről, melyeket mai lapunkban már ismertettünk, ma még a következőket jelentik Genfből: A hétfői konferenciát Fillaquet, a genfi egyetem teol. fakultásának dogmatika tanára rekesztette be szép beszéddel. — Eddig — uymond — nem tudtuk, hogy Európa népei között magyarok is vannak.

Es most, ime nemcsak tudjuk, de talnunk is tőlük.

Megtanultuk, hogy ez a nemzet Istenéért hazájáért, szabadságáért, vallásos meggyőződéséért századokon át vértett, ezrei martirhalált szenvedtek, megtanultuk, hogy a magyar nemzet politikai, vallási és erkölcsi értelemben vett kulturnemzet.

A hugonották küzdöttek és vérezték Calvin hitéért és most látjuk, hogy a magyar kálvinistaság nemcsak hitét, de nemzeti szabadságát, alkotmányos jogait, nyelvét, faji jellegét, sőt Nyugat-Európa békéjét is védte, mikor maga zsarnok kezektől vértett. Hölgyeim és Uraim! A magyar nemzetnek ez a bámulatos kitartása arra indit bennünket, hogy leboruljunk történelmi szenvedései és nagy multja előtt: tanuljunk az ő gyönyörűséges példájából. Nyujtsunk a némes magyar nemzetnek baráti jobbot, öleljük sziveinkre, zárjuk lelkületünkbe őket és imádkozunk a magyar nemzet és a nagy kálvinistaság boldogságáért, jövőjéért. — Claparède elnök köszönő szavai után az értekezlet véget ért.

Esti 7 órakor Claparède és neje a Salle Centraleban vendégül látták a magyarokat, kiken kívül Genf előkelőségeiből mintegy 400-an voltak meghiva. Az estélyen Antal Gábor püspök, Szilassy Aladár főgondnok és K. Tóth Kálmán debreczeni lelkész adtak kifejezést a magyarok részéről a velük szemben tanusított jóindulatért a Claparède házaspárnak.

— **Az evangélikus egyházkerület közgyűlése.** A tiszai egyházkerület ez évi közgyűlését szeptember 14–17 én tarja Debreczenben. Az egyházkerületi gyűlés előtt szeptember 14 én és délután az egyházkerületi bizottságok és a számvevőszék tanácskozik. Szeptember 15-én délelőtt és délután az egyházmegeyek elnökségei megállapítják a Baldácsy segély kiosztási tervezetét, ugyan ekkor tartják meg a kerületi tanárok az értekezletüket és a kerületi gyámintézet is az évi közgyűlését.

— **Az olaszok Debreczen városához.** A messinai rémes földrengés áldozatainak tudvalevőleg Debreczen városa 500 korona segélyt küldött. Az adományért az olasz kormány nevében a budapesti olasz főkonzul hálás köszönetét fejezte ki Debreczen városának. A meleg hangú köszönő levelet a tanács tudomásul vette.

— **A szerb államkölcson.** Párisból telegrafalják: A „Temps” szerint Páscu ide utazott szerb államtanácsosnak meghatalmazása van, hogy legfeljebb százötven millió frank névértékű kölcsönt kössön meg. A kölcsönt nyújtó szindikátus többnyire francia bankokból és kívülük több angol és holland bankból áll. A szerb hadügyminisztériumnak szánt összeg már meg van allapitva tekintet nélkül a kölcsön végleges összegére.

— **130 százalékos pótdadó.** Különös kéressel fordult Debreczen városához Jázovatorontálmegyei község. A község ugyanis községházat akar építeni. Pénze azonban nincsen s tekintve, hogy a pótdadó a községben nem kevesebb, mint 130 százalék, kölcsönt se kaphat az építkezésre. A falu ezért Debreczenhez, a gazdag városhoz fordul, hogy adjon néhány ezer koronát építésre. A jázovaiak kérését a tanács elutasította.

— **A balatoni vasut megnyitása.** Fővárosi tudósítónk jelenti, hogy az új balatoni vasutat ma adták át a forgalomnak nagy ünnepségek keretében. Az új vasut megnyitásán a kereskedelmi kormány részéről Sztérényi József államtitkár vett részt, akinek oroszánrésze van e nagyfontosságú vonal létesítésében. Sztérényi kíséretében számos országgyűlési képviselő jelent meg a vasut megnyitásán. A vasutat a környékbeli lakosság igen nagy ovációkkal fogadta s melegen ünnepelte Sztérényi József államtitkár, mint akinek hervadhatatlanok az érdemei a vasut létesítése által a Balatonpartvidék felvirágoztatása körül Vaszary Kolos hercegprimás ebédet adott Sztérényi József államtitkár és a vendégek tiszteletére.

— **A kutba dobott csecsemő.** Azt a kis csecsemő hullát, amelyet Hajdunánáson a Berencsi János tiszti ügyész tanyáján levő kutban találtak, tegnap felboncoltatta a törvénytörvénysek. A boncolás megállapította, hogy a kis apróságot élve dobták a kutka. Ma fogják megtartani a helyszíni szemlét. A csendőrség folytatja a nyomozást.

— **Huszezer embert lemészároltak.** Konstantinápolyból táviratozzák: Az ozmán Lloyd interjú közöl egy Adanától visszatért örmény képviselővel, aki a kamara által kiküldött vizsgálóbizottságnak tagja. A képviselő kijelentette, hogy az adanai vilajetben 19 400 keresztényt, köztük 17.790 örményt, továbbá 608 mohamedánt öltek meg. A keresztényeknek hat-zor annyi házat gyújtottak fel, mint a mohamedánoknak. A haditörvénysek részrehajló. Az élethossziglani börtönre elítelt adanai örmény metropolitát nem terheli a felelősség a zavargásokért.

— **A lövőpetrii gyilkosság.** Nyir-egyházáról táviratozzák: hogy a hitves gyilkossággal vádolt Róth Albert lövőpetrii földbirtokos ügyében ma érkezett le Felletár Emil országos vegyész véleménye. A szakértői vélemény értelmében Róthné hullája százharmincöt centigramm karbolsavat tartalmazott. Tekintettel arra, hogy a holttestet három hónappal az eltemetés után exhumáltak, nem lehet megállapítani, hogy az eltemetés előtt mennyi karbolsav volt a hullában. Valószínűleg százharmincöt centigrammnál több lehetett, de a karbolsav egy része olyan átalakulást szenvedett, amely tudományos uton ki nem mutatható. Az azonban kétségtelen, hogy a halált karbolmérgezés okozta.

— **Életunt iparos.** Kóc János 45 éves csaados debreczeni iparos ma, afölötti elkeseredésében, hogy nem tudja eltartani családját, marólugot ivott. A szerencsétlen embert a kórházba szállították.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazok, kik boldogult jó anyánk temetésén megjelentek, mély fájdalomunkban osztozni kívántak s azt megjelenésükkel valóban elviselhetőbbé tették, fogadják nyilvánított igaz részvétőkért ezuton is hálás köszönetünket. Igaz tisztelettel a Muraközy család.

— **Tömeges öngyilkosságok.** Aradról táviratozzák: Aradon és a megyében három nap alatt hét öngyilkosság történt,

ezek között egy kereskedő, egy katona és öt földesgrazda vetette el magát az életet. Így Kiss István seprősi gazda azért lett öngyilkossá, mert megbánta hogy szőlőjét olcsón adta el. — Kovács Pál muszkai föld-birtokos pedig unokájának ajándékozta föld-jét, családja ezért folytonos szemrehányá-sokkal illetve ezt megunván, követte el az öngyilkosságot. A hét öngyilkos nagyrésze gégejét metszette el.

— Debreczen, sz. kir. város Könyv-nyomda vállalata munkafelvételi irodáját Kossuth-utca és Városház utca sarkán levő bolthelyiségbe helyezte.

— A Royal kávéházban ma és a következő napokon minden este Banda Máról teljes zenekarával hangverseny-tart.

— Györfy Sándornál Simonffy-utca 2. szám alatt, üzletáthelyezés miatt mélyen leszállított árak. Berendezés eladó.

— Kugler Gerbeaud) cukorkák főrak-tára Kontsek Gézánál.

— Itt van a zivatarok időszaka, ha-talmas zillamok lobognak az égbolton, embert és vagyont veszedelemmel fe-nyegetve. Csak a megbízható villámhárító berendezés nyújt ellenük védelmet, amely legjutányosabban felszerel és kipróbál Föld-vári L. első elektrotechnikai gyár és vállalat Kossuth-u. 1. Telefon 168.

— Kiadó lakás. Moder négy szobás utcai lakás, villany, parkett, fürdőszobával és mellékhelyiségekkel augusztus 1-től kiadó Széchenyi utca 40. háztulajdonosnál.

— Modern nagy kölcsonkönyvtár állít fel, amint értesülünk Aczel Henrik könyvkereskedő, aki a fővárosi „Modern könyvtár” mintájára ezen könyvtár a leg-jelesebb magyar, német, francia és angol művekből állítja össze és figyelemmel lesz arra, hogy az a legújabbban megjelenő mű-vekkal állandóan kiegészíttessék. Ezen ré-gen érzett és nagy hiányt pótló vállalatot örömmel üdvözöljük és ajánljuk a közönség figyelmébe. Beiratkozni már a mai naptól lehet. Telefon 575 szám.

— Zalai Márk tanár szüneti tanfo-lyamának tárgysorozata és órarendje: 7—8 ig reggel: gyorsírás, szép és diszírás. Tandij 80 korona. 8—10 ig reggel, vagy 5—7 este: könyvvitel, számtan, váltóismeret, levelezés. Tandij 60 korona. 10—12 német tárealgás felváltva kezdők és haladók számára, szép írás és levelezés. Tandij 40 korona. Beiratás naponta 11—12-ig (József kir. herceg u. 42.) Kezdeté július 5-én.

— Beiratkozás a polgári fiúiskolába. A debreczeni négyosztályú nyilvános magán polgári fiúiskolában a jövő tanévre szóló be-iratkozások naponta délelőtt 10—12, délután 3—5. eszközöltetnek. Az igazgatóság. (Jókai-utca 8.)

— Szüneti tanfolyam. A debreceni állami felügyelet alatt álló középiskolai fiúinternátus (Jókai-u. 8.) szüneti kurzu-sába oly tanulók vétetnek fel, kik bármely középiskolában javítóvizsgálatra utasítottak. Egyes tantárgyak szerint szaktanítás. Bővebb felvilágosítást szívesen ad az igazgatóság.

Egy óra alatt

elveszi a láb kellemetlen szagát és meg-szünteti a

Lábizadást

HEGEDÜS-főle „lábviz”!

Ára 2 korona. Kapható mindenütt. Megrendelhető a készítőnél; Hegedüs Bel-gyógyász-rész, Budapest, Matyas-ter 14. vagy Török József gyógyszerárban Bu-dapest, VI. Király utca 12.

Villamos világítást,

a villamos esengők, házi tele-phonok berendezését és évi kezelé-sét és minden a szakba vágó leg-kompikáltabb munkát ugy helyben mint vidéken a legolcsóbban és szakszerűen — több évi jótállás mellett vállal

FÖLDÉS SÁNDOR

elektrotechnikai vállalata
Debreczen, Nagytrattik udvar
Minden irányba égő Wolfram-lám-pák, ivalámpaszemek, csillárok, izzó-lámpák nagy választéka a legol-csúbb árban. Kölcson ivalámpák havi 8 korona díjért.
Telefon 210. Telefon 210.

Meghívó.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget a Hatvan-utca 11. szám alatt most létesített dús választéku és

saját készítésű

czipőraktáram

szíves megtekintésére meghívni, Hangsúlyoznom kell ez alkalommal is, hogy a készáru raktáram léte-sítésénél a nagyérdemű közönség fokozott igényeit tar-toítottam szem előtt és 25 év alatti tapasztalataim méltán biztositókat nyújtanak t. vevőimnek az áruim jöminő-ségéről és a kiszolgálás szolidaságáról.

Mérték utáni rendeléseket ezentul is a legmoder-nebb és tart a kivitelben szolid árakban eszközölöm.

Fischer Menyhért

cipésmester, Hatvan-utca 11. szám alatt.

Arroba Wine Company

BÉCS.

Direkt behozatal! Első bevásárlási forrás! Ajánlja jótállás mellett tiszta és valódi legfinomabb rég beraktározott spa-nyol és portugáliai

gyógy és dessertborait.

Malaga, Madeira, Sherry, Port, Marsala Lacrimae Christi, Vermuth és Cognac. Eladás 1/4 és 1/2 üvegekben eredeti árakban Debreceni lóraktárban

Steiner Manó

gyógyszerésznél Piac-utca 30. Fehér hattyu gyógy-szertár, Telefon 595.

Cséplésre szállítunk

igen jó minőségű és jutányos áru

szenet!

Kazinczi Kőszénbánya

R. T.

Budapest, V., Váci-körut 16.

Mindennemű felsőruhák festését és tisztítását szépen és jutányosan eszközöl

Koncz József

gőzerőre berendezett kelmeifestő és vegyszertel ruhatisztító intézete.

Fűzlet:

Arany János-utca 10. szám

Fiók üzletek:

Batthyány-utca 2. Vár-utca 3. sz.

a Zenede kisépülete udvarában.

Gallérok, kézelők tisztítását gyorsan eszközölöm.

Telefon 301. sz.

A gyomor

egészségben való megőrzése

főleg az emésztés megtartásán, előmozdításán, szabá-lyozásán és az elhanyagolt székrekedés elhárításán alapul. Egy kipróbált, a keresettek körül a legjobb és hatásos gyógyfűvekből gondosan előállított érvagy-olcsó-gító, emésztés előmozdító és enyhén levezető hámszer, mely a mértékeltenség ismert következményeit, kölcson, diéta, meghülés és elhanyagolás által előidézett szék-rekedés, mint gyomorégés, székürülési, mértékeltlen székrekedés és görcsöszerű fájdalmakat csillapítja és megszünteti, az a dr. Rosa-főle gyomorbalsam Fragner B. prágai gyógyszerár írókól.

FIGYELEM! A csomagolás minden részén a törvényileg bejegyzett védjegy van.

FŐRAKTÁR:

FRAGNER B. sz. és kir. udv. szállító

a „Fekete sas” gyógyszerárban Prága, Kleinseite 283. Nerudagasse sarkán.

Postai szétküldés naponta.

Egy egész üveg 2 kor, fél üveg 1 kor.

Postán 1 kor. 50 fillér beutalás mellett egy kis üveg	
„ 2 „ 80 „ „ „ 2 nagy „	
„ 4 „ 70 „ „ „ 4 „ „	
„ 6 „ — „ „ „ 6 „ „	
„ 8 „ — „ „ „ 8 „ „	
„ 10 „ — „ „ „ 10 „ „	

bérmintve küldetik meg Ausztria-Magyarország bármely részébe. — Raktár: Ausztria és Magyarország gyógyszerárjaiban.

Györfi Sándornál

Simonffy-utca 2. sz. alatt

üzletáthelyezés miatt

mélyen leszállított árak!

Berendezés eladó!

Az Abeles-féle miniszterleg engedélyezett s állami felügyelet alatt álló középiskola fiuinternátus

Debreczenben, Jókai utca 8. szám.

Ezen intézetbe felvételtnek mindazon növendékek, kik Debreczen bármely középiskoláját (gymnasium, reál, polgári, kereskedelmi) látogatják. Az intézetben teljes ellátást, a tanulásban szigorú ellenőrzést és jó nevelést nyernek. Az intézet modern, tágas, egészséges háló-étkező és tanulótermekkel (fürdőszoba, villanyvilágítás) rendelkezik. Bővebb felvilágosítás a szó gál az Igazgatóság.

Legbiztosabb széplétszer a Fáy-féle Arc-Crém

Kitüntette a Bécsi, Párisi és Londoni kiállításon arany éremmel és oklevéllel.

Hatása csodás!

Szépít, fiatalít! Legkifejezettebb szer széplő, májfoltok, pattanások és az arcbőr tisztáltaiságai ellen. Egy tégely 1 kor, hozzá való „Fáy” szappan 1 korona.

Kapható a készítő

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznél

DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. sz.
„Arany egyszaru” gyógyszerár.
Telefon sz. 496. Telefon sz. 496.

A Harmat Crème

arcszépítő és bőrápoló krém.

mely teljesen ártalmatlan és sem higanyt sem ólmot nem tartalmaz, a legrövidebb idő alatt megszüntet mindenféle szepit, májfoltot, pattanást, bőrtakát (miltessen) bőrbajokat. Elsimítja a ráncosodni kezdő arcbőrt s azt fehérre simává és üdévé teszi. Legjobb óvszer a szél és a nap befolyása ellen az arcon. Nem száros tehát nappal is használható. Hatása gyors és biztos.

Egy tégely Harmat-Crém 1 kor.

Készítő helye a főraktár:

Mihalovits Jenő gyógyszerár.

Debreczen,

Főpiaz 31., a városházzal szemben.

MEGLEPŐ SZINTE CSODÁLATOS
GYÓGYEREDMÉNYEKA

APTAMÁSI

LITHIUM-GYÓGYVIZ-

zel gyomor, vesé, hólyag és
bélbántalmaknál oala-
mint asthma, bronchiale,
köszvény és húgysavas
diathesis eseteiben.

Kapható Koteles Géza fűszer és
csemegé kereskedésében Debreczen
Kossuth-utca.

Vigyázz! Kékre festett kirakat. Vigyázz!

A Fűdő-idény alkalmával senki ne mulassza el a **Costüm, Ruha és Pongyola** kelmékbeni szükségletét nálunk beszerezni. A legegánsabb és legpraktikusabb kelmékbe kaphatók:

- Gyönyörű lüszterek sima és csikos . . . 55 krtól 250-ig.
- Angol ruha vásznak minden színben. 50 kr.-tól.
- Madeira himzések ruhára és blousera . . . 70 „
- Remek angol zephirek, szintartók 36 „
- Orlasi vásztek csipke kelmékben 47 „
- Csipke applicatjok, betétek és csipkék . . . 03 „

Batizt és madepolán himzések, áttört kezyük, Ajaur harisnyák, Francia gypju és pamut delainok, Kretonok és batiztok minden színben. Szines és fekete ernyök meglepő olcsó árban kaphatók

Molnár V. J. és Társa fiókja

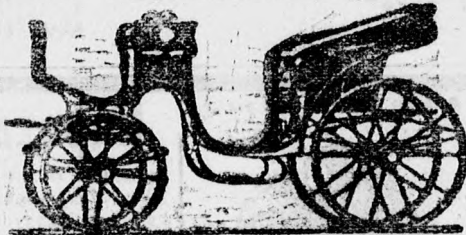
Czégtulajdonos: Molnár Lukács.
Kossuth és Batthány-u. sarok a színházzal szemben.

Fábián László

kocsigyára

DEBRECZEN, Halva utca 61. szám.

Alapították 1881-ben.

Raktáron tart mindennemű hintót és hajókocsit. Régi kocsikat ujakra becsesül. Jé karban levő javított kocsik mindig raktáron vannak. Javításokat olcsón és pontosan csinálunk. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Hajdusági bajuszpedrő

Kitüntette a bécsi, párisi és londoni kiállításon arany éremmel és oklevéllel

Hajdusági Bajuszpedrő.

Elismert legjobb különlegesség a bajusz növeztetésére és ápolására, mely meg nem avasodó zsejmentes növényi balzsamos anyagokból készül.

Védjegy.

Egyedül készítő

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerész

DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. szám.
„Arany egyszaru” gyógyszerár.
Telefon 496. Telefon 496.

KOVALD PÉTER ÉS FIA

cs. és kir. szab. kelme- és szörmelestö, vegytisztító és gőzmosó gyár
BUDAPEST, VII., Szövetség-utca 37. szám.

megújító kényelmét szem előtt tartva elhatározta, hogy minden tekintélyes vidéki városban képviselőt létesít és ezáltal módot nyújt a nagyérdemű közönségnek arra, hogy czégét — a csomagolás és postaköltségek mellőzésével — SCHWARTZ R. Debreczen Dégenfeldtér 8. sz. közelében felkereshesse. A képviselőt és a gár rendes áraiban vállalja az ur-, női- és gyermeköltönyök, díszítő és butorszővetek, függönök, kézimunkák, szőnyegek, csipke- és végárak, szörmek stb.iek vegytisztítását és festését. Ugyazintén ágytollak tisztítását és fehérneműk mosását is.

A nagyérdemű közönséget biztosítva kifogástalan munkájáról és mindenkor méltányos árairol, szives jóindulataiba és figyelmébe ajánlja a képviselőt és számos megbízatást kér a

KOVALD PÉTER ÉS FIA CÉG.

Villanyvilágítást

lakások és üzletekben, — motorokat ázemhajtásra szakszerűen és olcsón, jótállással rendez be

Földvári L.

Kossuth-u. 1. — Telefon 168.

Legjobb gyártmányu motorok, fém-szal izzólámpák nagybanl raktár

Donogán és Somossy

Debreczen, Ristemplombazár.

Mosó kelme ujdomságok

Zephyr — Batist —

Ottomán vászon — Kreton

— Volle de laine —

:: óriási raktára ::

KÖZPONTI DROGUERIA

Telefon. DEBRECZEN. Telefon.

Piaz-utca, Városház épület.

Gazdaságok és gyártelepek részére előírt szarít berendezett mentőszekrények, kötszerek, desinficiálószerok: Creolin, Carbol, mindennemű állatgyógyászati cikkek és műszerek. Sertes és marha tápperek és Fluidok nagy raktára, ugyazintén nagy választék mindentelö gumitárakban, sörvítőszekben, valamint fényképezéshez szükséges vegyszerekben.

Stock-Cognac

Medicinal

szavatolt valódi bor-párlat

Camis és Stock

gőzpároló telepéből,
BARCOLA.

Egyedül Cognac-gőzfőzde állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt.

Kapható minden jobb üzletben.

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér.

Vastag betűkből szedett minden szó 8 fill. Apró hirdetések előre fizetendők. Vidéki tudakozásnál tessék válasszélyeget csatolni.

Ügyes, esinos, képzett varróleányok felvétetnek Halmágyi Sámuel női felöltő áruházában.

Vigyázzon! Uraktól levetett óska ruhákat igen tisztességes áron vesz Rósenberg Béni Bádógos-utca 4. szám.

Borkereskedők és vendéglősök kik igen olcsó áron azonnal vagy szüret alatt bort venni akarnak irjanak Szeged postafiók 97. alandóan eladásra több százezer hektó van bejelentve, honoki és hegyi borokból ó és új jobbára urasági termelőkötől. Kimerítő prospektus ingyen. Altalam történt bevásárlásnál százakat lehet megtakarítani.

Ügyes varróleányok azonnali belépéssel felvétetnek Vanger Sándor Batthyányi-u. 1.

Két középiskolai végzett fiu tanoncznak felvétetik a kiadóhivatalban.

Idősebb férfiak és nőknek biztos megélhetést nyújtunk, czime e lap kiadóhivatalába meg tudható.

Két szép csillár függő lámpa eladó Iskola-utca 8. sz.

CZIGARETTÁZÓK!

100% tiszta nikotin mentes:

Riz	14
Tisztán	14
Delidab	20
Kolibri, különlegesség	16 kr.

Kapható HARMATHY szivarkahüvely különlegességek foraktárában Debrecen fűvészker. u. 14.

14-16 éves fiuk felvétetnek azonnal jó fizetéssel. Czim a kiadóban.

Egy szoba konyha közel a piacchoz augusztus 1-re kerestetik czim a kiadóban.

Honvéd-utca 26. számú adómentes ház most már feltétlen minden áron eladó.

Hadar kalitkák eladók kisebb és nagyobb maradarak Eötvös utca 4. Pető bácsinál.

Kiadó modern lakás a főter közepén (5 szoba, fürdőszoba, konyha, cselédszoba, kamara, gáz villany stb.) bővebbet a Közponi Bankban.

Ingyen lakást kap takarításért idősebb házaspár Kékes-u. 86. szám alatt.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Zavatzky Leó

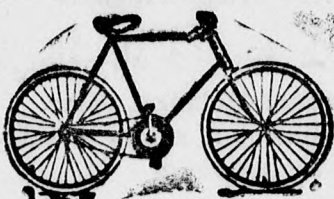
Debreczen, Piacz-utca 16 sz.
Bika szállodával szemben.

Női blonok és gyermek ruhák

nagy választékban.

Női, férfi és gyermek alsó trico ruhák, harisnyák, keztyők, női és gyermek kötények, gallérok, nyakkendők, csipkék szallagok, Női-, férfi, és gyermek fehérneműk.

Olcsó árak! Művirágok! Pontos kiszolgálás!

Kerékpároozók

mielőtt kerékpárt vagy bármily alkatrészeket szándékozik venni, saját érdekében keresse fel cégemet, hol olcsón gyári áron szerezhet be mindent. Raktáron tartok elsörendű

kerékpárokat,

valamint mindennemű alkatrészeket, 20 koronán felüli vásárlásokat és javításokat kedvező fizetési feltételek mellett eszközölök. Varrógép, gramaphon és villamosági cikkek raktára és mindezek javítása B. partfogást kérve, tisztelettel Geller Henrik, ezolött Geller és Nemeth Debreczen, Hatvan-u. 2.

A felt-lá ó leányai.

Impozáns nagyszerű hajzatot

szerezünk és tarunk meg egész a v n korig minden nagyobb fáradság nélkül, bajos manipulációk nélkül és lényegesebb költség nélkül, ha valódi célirányosan összeállított hajzatot használunk, a mely a fejbőrt erősíti és tisztán tartja és a mi legfontosabb ha a haj természetes zsirtartalmá rendezzük. Zsíros, olajos hajnak használjunk:

Uhlmann Peru Tannin vizet

zsirtartalom nélkül (veres csomagolás) Száraz, kemény, törekeny hajnak:

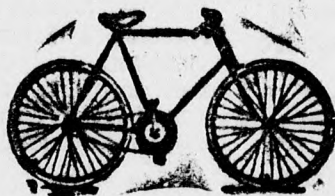
Uhlmann Peru Tannin vizet

zsirtartalommal (zöld csomagolás). Együttal eltávolítja a kellemetlen izadt-ágot és a h-jat szagossá, ingóvá, fényessé és puhává teszi. Nem támadja a haj színét, nem piszkol és nem csinál foltot. Tiszta és világos és finom parfümös, üvege K. 2.50 és K. 5.—

Főraktár Ausztr. Magyarország részére:

Vertriebesgesellschaft Wien, I., Karlsplatz 3. —

Kapható Ióna és Ióna gyógyszerkereskedésében, valamint minden gyógyszerertárban és illat-zerkereskedésben

Kerékpárosok el ne mulasszák Debreczen és Vidéke legnagyobb kerékpár raktárát felkeresni, hol a hírneves

Pach és Viktoria kerékpárok

eredeti gyári árakban, kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók.

Kerékpár alkatrészek ugymint Gumik, acetilin lámpák, csengők, kürtök, nyergek, nagy raktár felhalmozódás miatt 25% árleengedéssel kaphatók.

Kerékpár javítás, Zománcozás és Nিকেlezés jótállás mellett elvállaltatix. — Árjegyzék ingyen és bérmentve. — Tisztelettel

ROSENBERG és HAMMER DEBRECZEN,

Piacz-utca 8. szám, a kereskedelmi akadémiá épületében.

Hatóságilag engedélyezett

Végeledás

Budapesti Koronás Áruházban
Debreczen, Piacz-utca 7.

Majolik,- üveg,- porcelán áruk, gyermekjátékok minden elfogadható áron.

Az összes üzleti berendezés olcsón eladó.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Piacz-utca 49. a főpostával szemben.